

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม จำนวน ๒ เรื่อง

- การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ
- การขับเคลื่อนต้นแบบงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

เรื่องที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายศุภจิต นาครทรรพ

๑. การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ และการสนับสนุนอัตรากำลังข้าราชการประจำศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ศูนย์ละ ๒ อัตรา รวมจำนวน ๑๕๔ อัตรา ในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการ และนักวิชาการเงินและบัญชี ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการได้ ดังนั้นหากจะดำเนินการควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการโดยแบ่งออกเป็นเขตกลุ่มจังหวัดก่อน เพื่อไม่ให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ และสามารถนำงบประมาณไปใช้ดำเนินการในด้านอื่น ๆ ที่มีความจำเป็น และก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่า

๒. การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ ควรเน้นเรื่องการฝึกอาชีพให้แก่คนพิการ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คนพิการประกอบอาชีพสุจริต สามารถพึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๓. ควรส่งเสริมให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐมีการจ้างงานคนพิการ เพื่อให้คนพิการมีความเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป รวมทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้คนพิการสามารถหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการให้ดีขึ้น

นายนิกร จำนง

๑. สิ่งสำคัญในการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด คือ การคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากจะคำนึงถึงความรู้ความสามารถแล้วจะต้องคำนึงถึงความพร้อมทางด้านจิตใจด้วย เนื่องจากบุคลากรต้องมีจิตใจที่เปิดกว้าง ยอมรับในความแตกต่าง และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้ความช่วยเหลือคนพิการด้วยความเต็มใจ ไม่มองว่าคนพิการเป็นบุคคลที่ด้อยกว่า รวมทั้งควรมีการนำบุคคลจากองค์กรภาคประชาสังคมระดับจังหวัดที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของบุคลากรที่แต่งตั้งไป

๒. ควรเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการให้มากที่สุด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่ สามารถรับรู้และเข้าใจสภาพปัญหาได้มากกว่าบุคคลภายนอก

๓. ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินการในศูนย์บริการคนพิการ เพื่อให้การจัดการข้อมูลมีความเป็นระบบและสามารถส่งต่อข้อมูลได้ด้วยความเร็ว ส่งผลให้การให้บริการคนพิการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นางฉวีลลวดี บุรีกุล

๑. ควรกำหนดรูปแบบ แนวทาง และวิธีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมทุกมิติ เช่น การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก การศึกษา การจ้างงาน การแพทย์ การประกอบอาชีพ การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การออกบัตรคนพิการและสิทธิในการลดหย่อนภาษีเงินได้ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิและกลไกการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. รัฐควรสนับสนุนและส่งเสริมองค์กรด้านคนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้บริการแก่คนพิการในระดับพื้นที่หรือตามประเภทความพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิและสวัสดิการอย่างเป็นธรรมทั่วถึงและเท่าเทียมกัน รวมทั้งให้มีการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาศักยภาพตนเองในการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

๓. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงศักยภาพของคนพิการ เนื่องจากคนพิการเป็นบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมและมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องด้านอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างสมบูรณ์

นายเพิ่มพงษ์ ขวาลิต

๑. รัฐควรมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับคนพิการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิและบริการในด้านต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เช่น สิทธิทางการแพทย์ การศึกษา การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก การจ้างงาน การส่งเสริมให้เกิดการประกอบอาชีพ การช่วยเหลือด้านกฎหมาย และสิทธิในการลดหย่อนภาษีเงินได้ เป็นต้น

๒. รัฐควรกำหนดกลไกการบูรณาการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกให้เท่าทันต่อสถานการณ์ของสังคม เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตของคนพิการหรือกลุ่มเป้าหมายร่วมกันในการลดการเลือกปฏิบัติ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการของผู้พิการได้อย่างแท้จริง

๓. ควรกำหนดมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ได้รับการแนะนำการประกอบอาชีพ การเข้ารับการศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานศึกษาวิชาชีพของหน่วยงานภาครัฐร่วมกับคนปกติ เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานภาคเอกชนที่ให้บริการ เป็นต้น

๔. ควรพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในศูนย์บริการคนพิการในแต่ละพื้นที่ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน สามารถเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องและมีมาตรฐาน

นายกษิต ภิรมย์

๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนควรจะได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบได้อย่างมีคุณภาพ

๒. รัฐควรบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับผู้พิการอย่างเคร่งครัด เพื่อให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงบริการและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ ตลอดจนได้รับสวัสดิการและความช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น บริการทางการแพทย์ บริการทางการศึกษา และบริการทางสังคม เป็นต้น

๓. ควรกำหนดให้โรงเรียนและมหาวิทยาลัยจัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายสร้างทางเลือกทางการศึกษาและมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับคนพิการแต่ละประเภทตามบริบทท้องถิ่น ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งจะ使人พิการมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพในทุกๆระดับ และทุกรูปแบบของการจัดการศึกษา นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้ผู้พิการสามารถเข้าสู่ระบบแรงงาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งในการสร้างขีดความสามารถในแข่งขันของประเทศ

๔. รัฐต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามพันธะสัญญาที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ซึ่งได้ลงนามหรือตกลงร่วมกันในระดับประเทศและระดับนานาชาติจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิคนพิการขององค์การสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยที่ได้รับบุสิทธิของคนพิการไว้ทุกด้านอย่างครอบคลุมและสมบูรณ์

นางเมธินี เทพมณี

ควรกำหนดมาตรการในการสำรวจ ติดตามและประเมินผลสภาพปัญหาของคนพิการทั่วประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานสากลที่สามารถเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศได้และเป็นไปตามความต้องการใช้ข้อมูลความพิการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประกอบการวางแผนให้ความช่วยเหลือและจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้พิการ นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้นการสร้างสังคมบูรณาการเพื่อคนพิการและทุกคนในสังคมให้สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา

๑. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือผู้พิการและการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการและความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอ หรือตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ เพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างแท้จริง

๒. ควรส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทุกประเภททั้งด้านการแพทย์ ด้านการศึกษา ด้านสังคมและด้านอาชีพ โดยการบูรณาการและร่วมมือกับภาคีเครือข่ายคนพิการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๓. รัฐควรส่งเสริมอาชีพให้แก่คนพิการ รวมทั้งกำหนดสัดส่วนการจ้างงานคนพิการให้ชัดเจน โดยกำหนดให้ภาครัฐหรือสถานประกอบการเอกชนที่มีคนงานตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไปจะต้องจ้างงานคนพิการจำนวน ๑ คนเข้าทำงาน ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้พิการได้รับสิทธิด้านอาชีพ การฝึกอาชีพและการประกอบอาชีพทุกประเภท จะทำให้คนพิการได้รับความเสมอภาคทางโอกาสในการทำงานร่วมกับคนปกติอย่างแท้จริง

เรื่องที่ ๒. การขับเคลื่อนต้นแบบงานบูรณาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม

๑. การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ภาครัฐควรดำเนินการในลักษณะที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน กล่าวคือ ภาครัฐไม่ควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเท่านั้น เนื่องจากหากภาครัฐประสบปัญหาทางการเงินอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้พิจารณาการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในรูปแบบอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนผ่านการบริจาคเงิน โดยภาครัฐจะดำเนินการให้ภาคเอกชนดังกล่าวสามารถใช้จ่ายจำนวนยอดเงินบริจาคเป็นค่าใช้จ่ายที่ขอลดหย่อนภาษีเงินได้ เป็นต้น

๒. หน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ควรจัดโครงการที่มีลักษณะเป็นเชิงรุกในด้านต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ด้านสุขภาพ ด้านเทคโนโลยี หรือ ด้านสหวิทยาการ เป็นต้น โดยโครงการต่าง ๆ ควรดำเนินการ ดังนี้

- ด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขควรสนับสนุนให้มีแพทย์หรือพยาบาล หรืออาสาสมัครสาธารณสุข ตรวจรักษาและให้คำแนะนำทางสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ

- ด้านเทคโนโลยี กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารควรจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมและไม่เป็นอันตรายต่อสายตาหรือร่างกาย หรือ ให้คำแนะนำผู้สูงอายุในการใช้เทคโนโลยีที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในด้านต่าง ๆ อาทิ การแสวงหาความรู้ในการป้องกันหรือดูแลรักษาโรคประจำตัว เป็นต้น

- ด้านสหวิทยาการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำในยามว่าง เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและมีจิตใจแจ่มใส

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

๑. แนวคิดสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ การทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า ทั้งคุณค่าต่อตนเองและสังคม ผ่านการสร้างคุณประโยชน์ในด้านต่าง ๆ โดยด้านคุณค่าต่อตนเอง ได้แก่ การมีสุขภาพที่ดี และสามารถดูแลป้องกันตนเองจากโรคต่าง ๆ ได้ อันจะนำไปสู่การมีร่างกายและอนามัยที่แข็งแรง ส่วนด้านคุณค่าต่อสังคม ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีโอกาสประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ทำงานที่มีความเหมาะสมกับอายุและสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้พิจารณาจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้ ให้แก่ผู้สูงอายุ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- ให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสดูแลเด็กเล็กในศูนย์เด็กเล็กของชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุใช้เวลาในแต่ละวันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ไม่รู้สึกเหงา รวมทั้งสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาทางจิตใจ

- ตั้งศูนย์กิจกรรมผู้สูงอายุ โดยเป็นศูนย์ที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้สูงอายุในระหว่างเวลากลางวัน (Day – Time Centre) เพื่อให้ผู้สูงอายุในชุมชนมีโอกาสพบปะพูดคุยและประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาทางจิตใจได้ ส่วนในเวลากลางคืน ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้พักอาศัยกับครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้เกิดความอบอุ่นและผูกพันภายในครอบครัว

๒. ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ที่จะตั้งขึ้น นั้น การดำเนินงาน ควรสนับสนุนให้ภาคประชาชนในแต่ละชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันในศูนย์ดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้การดูแลและพัฒนาศูนย์สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน รวมทั้ง ช่วยประหยัดงบประมาณ เนื่องจากเมื่อประชาชนและชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน จะทำให้เกิดความรักและหวงแหน ร่วมมือร่วมใจกันดูแลและพัฒนาศูนย์ต่อไป อาทิ ช่วยกันดูแลความสะอาดของสถานที่ ปรับปรุงภูมิทัศน์ตามความเหมาะสม เป็นต้น นอกจากนี้ การดำเนินงานของศูนย์จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่นด้วย เพื่อที่จะสามารถประสานเชื่อมโยงนโยบายต่าง ๆ ตลอดจนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องระหว่างศูนย์และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นได้อย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. การดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ควรดำเนินการในรูปแบบสังคมสวัสดิการ และชุมชนสวัสดิการ กล่าวคือ การสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามความสามารถและความเชี่ยวชาญของแต่ละภาคส่วน ซึ่งจะทำให้สวัสดิการต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และการดำเนินการในรูปแบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่า การดำเนินการโดยอาศัยหน่วยงานภาครัฐเพียงภาคส่วนเดียว

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภาครัฐ ทั้งหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ยังคงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เนื่องจากหน่วยงานส่วนกลางมีความพร้อมในด้านงบประมาณและข้อมูล สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณและข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อาทิ ข้อมูลเชิงวิชาการ คำแนะนำ แนวปฏิบัติ และข้อมูลเชิงสถิติ เป็นต้น ในขณะที่ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อม ทั้งในด้านงบประมาณและความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ จึงสามารถให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ในหลายด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับกลไกการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้มีการดำเนินการแล้ว ซึ่งปรากฏในรายงานของคณะกรรมการฯ ควรมีการพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโณ

เพื่อเป็นการสนับสนุนแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามรายงานของคณะกรรมการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ การดำเนินการจะต้องคำนึงถึงความสมดุลในด้านต่าง ๆ ด้วย กล่าวคือ จะต้องส่งเสริมสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุ พร้อมกับการป้องกันและการรักษาโรค รวมทั้ง การฟื้นฟูร่างกาย โดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและสถานบริการ ด้านสุขภาพในทุกรูปแบบ

๒. ด้านองค์ความรู้ของบุคลากร จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งบุคลากรในสถานพยาบาลและบุคลากรในระดับชุมชน

๓. ด้านการวิจัย จะต้องสนับสนุนให้มีการวิจัยด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ รวมทั้ง การปรับใช้ผลวิจัย ดังกล่าวอย่างสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

๔. ด้านการบูรณาการองค์ความรู้และข้อมูล จะต้องสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการ ต่าง ๆ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สามารถลดความซ้ำซ้อนของกลไกการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้

๕. ด้านการเตรียมความพร้อมในการเป็นสังคมผู้สูงอายุ จะต้องมีการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม ให้แก่สังคมไทยในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอนาคตที่ใกล้จะถึงนี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ด้านการจัดการสถานพยาบาล จะต้องมีการแบ่งแยกส่วนบริการในสถานพยาบาล โดยกำหนด พื้นที่บริการเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและลดระยะเวลาารอรับบริการต่าง ๆ

๗. ด้านสังคม จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถใช้และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่สั่งสม มาตลอดชีวิต เพื่อประโยชน์แก่สังคมให้ได้มากที่สุด เพราะจะทำให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงคุณค่าและศักยภาพ ในตนเอง อันจะนำไปสู่ความภาคภูมิใจและความสุขในการดำรงชีวิตในวัยอาวุโส

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง แผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

พลเอกเลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกมีความแตกต่างกัน ดังนั้นรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ควรมีการปรับเปลี่ยนชื่อเรื่องจากเดิม คือ “แผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็น “แผนปฏิรูประบบการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา” หรือ “แผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา” เพื่อให้มีความครอบคลุมแนวทางการดำเนินการ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูป

๒. เนื่องจากในปัจจุบันการทดสอบทางการศึกษาของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ไม่สามารถวัดผลการศึกษาที่แท้จริงได้หรือวัดได้เพียงแค่ระดับความรู้และวิธีคิดเท่านั้น ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการทดสอบทางการศึกษาของ สทศ. ให้สามารถวัดผลการศึกษาได้อย่างชัดเจนและครบถ้วนในทุกมิติ เพื่อให้การทดสอบทางการศึกษาของประเทศไทยมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐาน

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

๑. การปฏิรูประบบการศึกษาต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ โดยควรมีการจัดทำแผนทรัพยากรมนุษย์ที่ชัดเจนเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของประเทศว่าในปัจจุบันมีความต้องการบุคลากรที่มีทักษะความรู้ในด้านใด จำนวนเท่าไร ซึ่งจะนำไปสู่ความรับผิดชอบของสถานศึกษาในการผลิตบุคลากรให้เกิดประโยชน์กับประเทศอย่างแท้จริง รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ

๒. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินจากกองทุนมาใช้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. ควรกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานในต่างประเทศที่เป็นผู้กำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษา หรือสถานศึกษาในประเทศไทยที่มีความโดดเด่นด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางหรือกรอบอ้างอิงในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

๔. การกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยไม่มีการตรวจสอบและควบคุม อาจทำให้ผลการประเมินที่ได้รับไม่สอดคล้องตามสภาพความเป็นจริง และก่อให้เกิดความเสียหายกับระบบการศึกษาของประเทศไทยได้

นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ควรมีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติโดยกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งนำเกณฑ์คุณภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลมาใช้ คือ เกณฑ์พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ หรือ Educational Criteria for Performance Excellence (EdPEX) ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยให้มีความเป็นมาตรฐานสากล และมีเกณฑ์คุณภาพที่เป็นระบบเดียวกันทั่วทั้งประเทศ

นายบวรเวท รุ่งรุจี

๑. การกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษา ตัวชี้วัด และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อาจทำให้ผลการประเมินที่ได้รับไม่สามารถสะท้อนได้ครบถ้วนในทุกมิติตามจุดมุ่งหมาย และไม่สามารถนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้

๒. เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในหลายด้าน เช่น ด้านทรัพยากร ด้านบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. ควรมีการดำเนินการหรือกำหนดบทลงโทษกับสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก หรือไม่มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น การยุบรวมสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อให้สถานศึกษาเหล่านั้นเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในเกณฑ์ที่ได้มาตรฐาน

๔. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ควรทำจากมุมมองเพื่อการพัฒนาและการเรียนรู้ ไม่ใช่การควบคุมและกำกับดูแล โดยจะต้องมีวิธีการประเมินที่ถ่วงดุลอำนาจกันระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ประเมินมีอำนาจเด็ดขาดเพียงฝ่ายเดียว จนทำให้ผู้ถูกประเมินขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมิน ซึ่งจะส่งผลให้ไม่สามารถประเมินได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓